

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 2. Desumpta ex cap. 3. lib. Judith, in quo describitur Nabuchodonosoris, divinos etiam Honores & Cultum ambientis superbia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

tum verbò tum verberare eos ad laborem impellerent. Erat Pharaò iste infernalis Tyranni figura, qui ut electum Dei Populum subigat: Magistros operum, Principes & Reges curat præfici, qui malæ vitæ exemplò eum ad lutosos vitiorum labores compellant, miserrimè tandem periturum. Christiane Superior hæc omnia exactè ponderans, vide: quid agas, malè agendo? annon Minister Dæmonis publicè peccandò evadis? utinam Nabuchodonosoris superbiam non tam verbò quam factò detestans, coram subditis tuis exemplò protestare- ris: cogitationem tuam in eo positam esse, ut omnem terram con- temneres, cum S. Ignatio totius Societatis Jesu Generali & Patriar- cha exclamans: *ò quam sordet mihi tellus, cum Cælum aspicio!*

Doctrina 2.

*Desumpta ex cap. 3. lib. Judith, in quo describitur Nabuchodonosoris, di-
vinos etiam Honores & Cultum ambientis superbia.*

Considera: **Q**Uousque tandem crescat hominum superbiorum amen- N. 376.
tia; non enim suffecerat Nabuchodonosori plurimas
subjugasse Gentes, horrendò terrore universum concussisse orbem,
premere pedibus colla Principum; sed divinos etiam affectans ho-
nores, sibi soli impostè impendendos, imperat Holoferni exer-
citus Duci citati cap. v. 13. *ut omnes Deos terra exterminarent, videlicet, ut
ipse solus diceretur Deus.* Erat ingens olim Luciferi malitia, quando
suzæ immemor Originis, arrogantè ore exclamavit Isaïæ 14. *in Cælum
conscendam, similis ero altissimo.* Verùm hanc Dæmonis superbiam ma-
gno adhuc spatio transgressa est Nabuchodonosoris & aliorum sequa-
cium malitia. Lucifer enim Deum suò thronò expellere, ut illi so-
lus insideret; nunquam cogitasse creditur; utpote satis perspectum
habens, id fore penitus impossibile; tantùm igitur eò surrexit super-
bia, ut similem Deo affectaret Majestatem & Potentiam, inquam:
similis ero altissimo. Nabuchodonosor autem hæc æqualitate nondum
satur, solus divino insidere Throno petiit, ut allata probant S. Scri-
pturæ verba. Cùm vero eò profundior sequatur lapsus, quò subli-
mior fuerit ascensus: hinc mirum non est, superbos homines pœnis
nonnisi abjectissimè deprimi, uti Regnò suò dejectus docuit Nabu-
chodonosor iste, & alius ejusdem nominis, etiam in bestiam mirà
meta-

metamorphosî mutatus. *Omnia superbia tantò magis in imo jacer, quanto magis in altum se erigit, tantoque profundius labitur, quanto excellentius elevatur.* ait S. Ilidorus lib. de lummo Bonò, & rationem hujus assignans pergit dicere: *Deus enim exaltat humiles, deponit superbos de sede.* Sicut aquila, avis ad prædam nata, testas, nuces & similia altissimè evehit, ut in petram majori impetu dejecta confringat, sic arrogantia altiùs superbos extollit, ut eò fortiùs eos deprimat juxta illud Poëta: *tolluntur in altum, ut lapsu graviore ruant.* Equus phaleris sellaque ornatus ingenti hinnitu percurrerebat patentem viam; dumque alinum pondere gravatum sibi haberet obvium, eidem obgannit: *quid ignavum pecus obsistis equò? cede ociùs, aut pedibus meis conculcabere.* Asinò autem ociùs cedente, dum equus ceptum pervolat iter, derepentè ejus inguen rumpitur, spoliatur ornamentis, & molitori venditur. Post-hac saccum deferens, ut iterum occurrit asino, cum risu ab illo exceptus, audire cogitur: *heus bone! ubi aurata sella? frenum ubi, rutilantibus intextum gemmis? ubi petulans ille incessus? sic, sic amice! superbos ad ima deijci, & confundi oportet.* Christiane Lector! utinam hæc ultima asini verba toties mente revolveres, quoties vel ob stemmatis nobilitatem, vel ob doctrinæ abundantiam incipis in altum evehi, meliorem te aliis æstimandò. Disceres sanè ab insipiente bestia; non plus sapere, quàm sapere te oportet. Vel si hoc exemplum ut fabulam rides, & contemnis, saltem hanc, quam tibi subnecto historiam, mente sæpiùs revolve. Vixerat S. Antoninò teste 2. p. summæ tit. 3. c. 2. §. 4. Tyrannus quidam, superbiæ vitiò perquam inflatus homo, cui toties biem movebant virginæ & humillimæ matris verba: *deposuit potentes de sede &c.* quoties illa audierat, à ministris Ecclesiæ cantari. Talia ergo non ultra auditorus, imperat Clericis, ad se vocatis, eradant verba illa è libris tanquam veritati non consona: se siquidem de sede Dominii sui neutiquam deponi posse. Impium hoc, & simul stolidum imperium Clericis exsequi recusantibus, atque paternè admonentibus, ut humanæ sortis memor saniora cogitaret, perstitit ille in sententia, sed non diu ampliùs stetit in Dignitate: enim verò dum die quâdam ministrorum grandî copiâ cinctus ad balneum se confert, & exutus superbis vestibus illud solus ingreditur, Angelus Domini ejus formam vestesque inductus, è loco balnei paulò post egreditur, quem Ministri ut verum Dominum venerati in Aulam deducunt; remanente interim superbò illò in balneis, qui & ipse transactâ aliquâ

quâ morulâ exit, sed nec ministros, nec vestes reperiens, obvios quosdam centones colligit, illisque inter lamenta amictus ad Aulam properat, improperans: quàm immanè afficiatur injuriâ, non tantùm debitò Ministrorum suorum respectu, sed ipsis etiam vestibûs spoliatus. Quot verba, tot deliria videbatur loqui janitoribus: inde majorem in rabiem actus: quid, inquit: non agnoscitis me Dominum paulò antea balnea ingressum? quis alius vices meas & personam aget in Pallatio? fama interim perfertur ad aures Angeli de re ante fores Palatii gesta, qui ut superbum majori exponeret confusione illum in præsentia omnium ad se vocat, & priores querelas audiens, ridet cum ministris vesani hominis amentiam. Tandem verò ad secretum cubile abductum admonet superbix suæ, ostendens: quàm facili negotio contigerit, ipsum de sede sua dejectum, & sic miserrimè abjectum esse. Is ergò agnoscens reatum suum, dolet de facto, & vestibûs ab Angelo indutus, ipsò disparente prodit è cubiculo, recepturusque à Ministris narrat omnia secum gesta. Hanc Historiam, fusiùs nonnihil à citato sanctissimo Authore descriptam, mente ut superius dixi revolve, & levî conatu superbi Spiritûs franges assultum.

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 4. & 5. lib. Judith, in quibus describitur apparatus bellicus Israëlitarum contra Holofernis potentiam. Achioris de statu Israëlitarum quaesiti responsum, agrè auditum ab Holoferne, & ab eo graviter castigatum.

Confidera I. **Q**UOD licet Israëlitzæ ad repellenda Holofernis potentiam omnem moverint lapidem, fortissimis præfidiis muniendò fines suos: attamen his omnibus quasi parum confisi, ad orationem confugerint, certi: vana esse præsidia, divinis destituta auxiliis. *Clamavit ergo teste Sacra Scriptura v. 8. cap. 4. omnis Populus &c. quantò purior, ait S. Chrysost. Serm. de Moyse, frequentiorque fuerit oratio, tantò celerior veniet inimicis Vindicta: hostis, dum oras, premitur, dum cessas, erigitur. Viderat olim Elifæus ad defensionem sui montem plenum equis 4. Reg. 6. oravit tamen ad Dominum ratus longè plus armaturæ in præcibus esse repositum, quàm in plurimis*

Rrr 2

N.377.
forti-